

Передплата

на «РУСЛАНА» вносить:

в Австрії:

на цілий рік . . . 10 зр. (20 кор.)
на пів року . . . 5 зр. (10 кор.)
на чверть року . . . 2 50 зр. (5 кор.)
на місяць . . . 85 кр. (1 к. 70 с.)

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 16 франків
Поодинокі числа по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирнеш ми очи і душу ми вирнеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові щодня крім неділі і руских свят о год. 6-їй пополудні.

Редакція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 9 ул. Коперника (Ліндога ч. 9.) Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереження. — Реклямації неопечатані відлі від порта. — Оголошення звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Руслані» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесення по 15 кр. від стрічки.

Політичне положенє.

Письмо з Відня:

(+) В тих днях буде на основі §. 14. декретована бюджетова провізорія по конець року, а також цісарским розпорядком квота для обидвох половиць монархії, а після того міністерство буде мусіло забрати ся до рішучого уздоровлення протягло недужої держави. Не брак тут дорадників міністерства, з усіх сторін накидають ся лікарі і знахорі всякого роду, що раді би по своєму вилічити недужу державу. Одначе як з хорим чоловіком треба поступати обережно і усунути причини недуги природним ліченням, так само річ має ся і з недугою нашої держави. Вже-ж найнебезпечніші є т. зв. Geheimmittel всяких шарлятанів. А як-раз на днях предложили председателі лівіці (Obmännerconferenz) д-ру Керберови такі Geheimmittel в формі пропаятного письма в справі начерку языкових законів для Чех і Моравії, а крім того довірочно подали єму свої способи уздоровлення держави і ради державної. Однак хоч обидві сторони зобовязали ся до таємниці, виговорив ся один з тих знахорів (д-р Грабмайр в Мерані) і тепер можна вже знати, які ліки німецькі знахорі бажать завдати недужому. Той сам д-р Грабмайр, що задля уживаня §. 14-го оскаржував гр. Туна о нарушенє конституції, нині urbi et orbi проголошує домаганє, щоби міністерство накинulo §-ом 14-им языкові закони для Чех і Моравії з тим додатком, що має бути заведена deutsche Vermittlungssprache (се лише смоквиним лиском закрыта Шенерияньска програма з Лінцу о заведенє німецької Staatssprache), а крім того має бути для уздоровлення парламентарних відносин розвязана теперішня рада державна і §-ом 14-им накиненим заострений регулямін, який запобігав би обструкції.

Се вельми цікаво, що не так правительство, як лівіця дуже ревно заходить ся коло заведеня німецької Vermittlungssprache (recte Staats-)sprache, що властиво не є нічим иньшим, як обезпеченєм на вічні часи німецької гегемонії в Австрії. Вправді досвід з минушини показали, що за ліпших ще часів для лівіці внесєня о заведенє німецької Staatssprache бар. Шаршміда і гр. Вурмбранда погребано, але лівіця має знов Geheimmittel на ту ціль, щоби собі обезпечити переведєне своїх забарів. Орган д-ра Барайтера (німецького націонала-Шенериянца «Ascher Tag-Blatt») подає яко такий лік вилучєне з Австрії Галичини, Буковини і Далматії і прилучєне сих країв до угорської корони. Галичина (а з нею Буковина) мала би дістати в тім случаю таку автономію, яку має Хорватія. Не входимо тут в те, чи польське «Коло» дало би ся зловити на таку вудочку (се єго справа), але се річ певна, що накинєне острого регуляміну радї державній, щоби в ній відтак осягнути затвердженє німецької Staatssprache і языкових законів, накинених §-ом 14-им викликало би ще більше роздратованє ненімецьких елементів в радї державній, як доси.

До сєго погляду дійшло неперечно і правительство, охолонувши троха після памятної червцевої ночі з 8. на 9-го, позаяк якось втихли з того боку вісти про розвязанє ради державної і накинєне §. 14-им языкових законів для Чех і Моравії, а лише знахорі з лівіці і д-р Грабмайр піддають сей лік д-ру Керберови. Удержує ся лише вість про зміню регуляміну і правительство має вже приготовлений начерк на основі регулямінів англійського і французького парламенту. Се було би лише доказом, що правительство думає вдоволити бажанню висказаному нераз давною правіцею і усунути можливість обструкції на обидвох боках.

Але досвід зроблений із зміною регуляміну в національно одноцільній Італії, повинен поучати правительство, що можна усунути з парламенту заступників одного народу, але тим самим нарід ще не перестав існувати і він постоїть ще завзятий ше за свої права, коли змусить ся до мовчаня єго послів. Успіх може отже і по зміні регуляміну запевнити лише порозумінє і нема сумніву, що мимо заострення хвилево відносин чєско-німецьких правительство перед поновним скликанєм ради державної почне знов переговори з обидвома сторонами, щоби їх зблизити і довести до порозуміня.

В новій сесії ради державної виступило би неперечно нове угрупованє сторонництв, на котрого чолі не стояв би вже п. Яворський і се угрупованє ріжнило би ся значно від однодневної «Arbeitsmajorität» ще і з того згляду, позаяк велика часть лівіці є рішучо противна зміні регуляміну, щоби не позбавити ся вигідної збруї обструкційної. Ми вже свого часу звїщали про утворєне нового Союзу правіці (Союз славянський з рускими, хорватскими і словінськими послами, чєска пляхта і німецький Centrum-Club), а хоч лівіця а навіть польське Коло з певним легковаженєм споглянули на сей Союз, то й нині ми повтаряємо, що в будуччині стане він осередком, коло котрого мусять згромадити ся, або до него зблизити ся всі австрійско-державні елементи і він має для Австрії і державних інтересів вельми велику вагу, а також більше жизнености як німецька Gemeinbürgerschaft. Один визначний польський політик сказав мені навіть, що небавом ми (Поляки) мусимо знайти ся знов побіч Чехів, хоч пос. Яворський висказав своє рішучє «ніколи!»

На всякий спосіб на звалинах давної більшости парламентарної неможлива вже вдруге така «Arbeitsmajorität», що всякими штучками силкувало би ся знасилувати національного противника. Мрії гр. Штірка і д-ра Грабмайра, щоби завести верховладу лівіці октройованєм языкових законів і німецької Staatssprache і тим втрутити Австрію в політичну катастрофу, яка спровадила би для німецького елементу улюблений абсолютизм, не здійснять ся.

Д-р Кербер десять разів надумає ся, поки впровадив би в жите забаги лівіці, що змагають до знасилуваня ненімецьких народностей в державі. Чи стане на стілько

сили д-ру Керберови, щоби оперти ся тим односторонним забагам, не знаємо, чи не прийде ще до важких хвиль в державі, не хочемо предсказувати, все ж таки думаємо, що міністерство стояти ме передовсім на сторожі австрійських інтересів, а ті наказують єму предметове поступованє без шкоди на однім або другім боці.

Китайська культура.

Ми звикли і зовсім справедливо, розвій наук та промислу, нові винаходи та улучєня у всіх напрямх людських відомостей, уважати цвітом культури. Наша новочасна культура стала такою всесторонною та загальною, що ми привикли уважати єї чимось сталим, незрушним, що лише дальше ще може розвивати ся і удосконалюватись. Подумати собі, що нинішня європейска культура може підупасти, або змінити ся, як упадав вже в історії розцвіт єпох єгипетської, грецької, римської, — се для нас неможливо. Занадто близько стоїмо до сеї культури, занадто ми привикли до неї і жили ся з нею.

Однак зі загальною зміною відносин може перемінити ся і напрям культури. Мотором нашої єпоки є конкуренція з одної сторони, а жажда уживаня з другої. Конкуренція дає нам дешевість товару, але заразом і відбирає солідність; машини улєкшають працю, але і відбирають хліб робітникам; розповсюднює товар між найширшими верствами, але і викликає в них бажанє посіданя і уживаня. Немов противєнство до сєго виглядає начерк, який на днях дав один Китаєць про китайську культуру.

Англійска газета Daily Express оголосила погляди якогось Китайця, проживаючого в Лондоні, а належачого буцім то до революційного товариства Боксерів, на західну культуру. Отже той Китаєць так каже: «Західна цивілізація в наших очах, то гриб, що виріс по дощи, то щось, що лише що від вчєра, а китайска цивілізація стара безчисленні тисячі літ; ми гадаємо для того, що ви остали ся бодай о яких 2000 літ позаду за нами. Та й у нас були колись часи, коли ми в «борбі о існуванє» гонили за богатствами, та й ми мали свою ненаситність власти, свої змаганя та свої муки. Та й ми мали свої розумні винаходи, ми мали і поріх до стрільня і штуку друкарську і все прочє; але ми жили досить довго, щоби пізнати, як мало то все коєчим, як мало хосєним. Ми мали також свої часи сумніву, фанатизму і борби в справах релігійних; ми мали своїх мучеників, свої реформи, нашу нетерпимість і наконєць терпимість, — а то все перед тисячами літ. Але, як сказано, ми вже виростили з того всего. З досвідів минутих століть маємо мудрість, з похибок і нещастя наших предків научили ся ми, що не варто стреміти до того всего, до чого ми стреміли.

Так отже наші пристрасти і наша честилюбивість поволи притихли та підсїли ся в спокійнім бажанню щасливости на сїм сьвітї; наша віра стала ся філософією життя, котра випробована через 2000 послїдних літ показала ся здоровою. Ми гадаємо, що то, що найліпшого чоловік може на сїм сьвітї осягнути, є щасливість і ми учимо наших дітв, що они можуть осягнути то щастє лиш сповнюванєм своїх обовязків, тим, що будуть сповняти приписи морали і

спільності життя, та що оточують ся також кружком щасливих приятелів і свояків.

Коли Китайцями в его интересах щасте більше послужило як его своякам, то він знаходить найбільше щасте в тім, що ділить ся з ними своїм майном. А ми в Китаю не перестанемо працювати; щось такого, як покидати інтерес, у нас нема; робота єсть у нас частію розривки, бо она є частію нашого обовязку. То є послідне слово і кінець китайської філософії.

Всюди в Китаю знайдете для того ту саму міру і той сам однаковий дух вдоволення. Можете собі думати, що ми жили в невіжості, бруді і лінистві, а я вам кажу, що то все неправда. Нам так добре, як лиш хочемо, і ніхто в світі не може нам подати щось лішого. Аж ось ви приходите з вашого західного світа до нас з тим, що ви називаєте «новими думками». Ви приносите нам свою віру, дитя девятнадцяти соток літ; жадаєте від нас, щоби ми будували залізницю, щоби ми могли літати з одного місця на друге з такою скоростію, котра нам ані не потрібна, ані не робить приємности. Хочете будувати фабрики і тим виперти наші красні штуки, наші ремісла, ви хочете робити песте драпте, котре би лиш за очі ловило замість красних виробів і красок, які ми через сотки літ випробували. Тому всему ми противимо ся.

Хочемо, щоби нам дано спокій, хочемо мати свободу і уживати нашого краю та оновити наших старих досвідів. Коли вас просимо: ідть собі, то ви не хочете, бо ще й відгрожуєте ся нам, коли не дамо вам нашим портів, нашої землі, наших міст. Для того ми члени товариства т. зв. Великого кулака («Боксерів») прийшли по зрілій розвазі до переконання, що одинокі можність вас позбутися, є повиганяти вас. Ми з природи вже не кровопії, але коли нічого не помагає говорити вам по доброму, переконувати вас, промавлати до вашого розуму і до вашого почуття справедливости, то супротив сего факту не видимо ніякого иншого способу, як від вас ратувати ся, лиш той, щоби вам кінець зробити.

Заберіть собі своїх місіонерів! (Для зрозуміння слідуєчих слів треба тут додати, що англійські місіонарі і пастори дістають від товариства для ширення християнства по 10 фунтів штерлінгів — 120 зр. — за кожного Китайця, котрого охрестять; інтерес добрий, отже хрестять, кого лиш дасть ся і як дасть ся, викликаючи нераз роздори в родині. А треба ще і то мати на увазі, що місії в Китаю суть рівночасно англійські, протестантські і католицькі, а Китайці видять ріжницю між ними). Вони приходять до нас з новою вірою, а самі сварять ся завзято о головні основи тої віри; кажуть нам, що скоро не приймемо їх віри, то будемо терпіти «вічну кару». Страшать наші діти і старих людей та викликають всілякі роздори в родині і межі поодинокими людьми. Щож дивного, що ми їх не можемо терпіти? Коли би ми хотіли мати наші залізницю і машини, то ми би собі їх преці купили; але ми їх не хочемо, они нам невдалі до нічого, бо ми научили ся давати собі і без них раду. А мимо того ви кажете, що змусите купувати їх, чи ми хочемо чи ні. Чи то справедливо? Я кажу, що то зарозуміла влізливість, що то оскорба.

Ще й о тім багато говорите та сьмієте ся з того, що в нас нема воєнного духа, що з нас не вояки. Таке ми перестали бути вояками, бо ми цивілізовали ся. Війна то варварство. Наслідки того, що ми станули на теперішній висоті цивілізації, суть такі, що ми розмножили ся більше, як яка небудь раса на землі. Мимо великої смертєльности у нас — що вам знов не подобає ся — а котрій ми не противні, бо она великим добродійством природи — множить ся китайська раса далеко скорше, як який небудь нарід на світі.

Якби о то розходило ся, то ми могли би знести всіх прочих людей, а що ми того не робимо, то лиш задля скінчености нашої цивілізації, нашої філософії, наших звичаїв. Нас єсть 400 мільонів і хто міг би нам оперти ся, як би ми взяли ся показувати свою силу? Противно, ми то знаємо аж надто добре і біла раса повинна раз то пізнати, що ми павами на землі, а не она.

Китай перебув 20 т. зв. щасливих нападів. І що стало ся? Чи завоювали нас? Ні, самі

стали ся Китайцями. Навіть жидів, що прийшли до нас, пожерла наша раса, чого нігде не бувало. Ще раз вам кажу, що все то, що на заході розділяє людей, в Китаю не має ніякої підстави. В Китаю нема ані політики, ані віри, ані особистої честилюбовности, ані ненаситности землі і золота, ані охоти забору. Ви кажете, що Китаець, то дитина, бо він лінивий, безжурний і простий. Ви помиляєте ся. Він виучив ся тайни, як бути щасливим; его жите спокійне і нічого не каламутить ему спокою, доки его совість чиста. Убравши в приповідку то образ нашого характеру такий: Дайте нам спокій, то ми дамо вам спокій.

Все те було-б дуже гарне, коли-б було правдиве. Але ми сумніваємо ся, чи китайські мандарини є також такими невимагаючими, вдовольними, малими, простодушними людьми, та чи мільони визискуваного народа не відчувають болісно своєї нужди і несправедливости. Здає ся, що лондонський Китаець вже давно був в Китаю, бо его виводи пригадують більше ідейну філософію Толстого, чим реальне представлене дійсних відносин в Китаю.

ПОКЛИК

До Високоповажаних наших Родимців!

Не багато часу ділить нас від тої пори, коли підписаний комітет має виказати ся результатами з урядженої ним лотерії, котрі би відповідали і народній честі і високим намірним нею народним і церковним цілям.

Тягнене відбуде ся за Божою помічю невідмінно 10. і 11. жовтня с. р., а перед тим рівнож невідмінно 1. вересня вистава фантів і иньших предметів нашої церковної штуки і індустрії.

Нам треба фантів!

Нам треба ще багато тисячів корон за розпродані льоси!

Що-до фантів, то комітет постарав ся в нашім товаристві для розвою рускої штуки о 2.500 відтисків з великих оригінальних картонів рисунків з нашої церковно-народної історії, спеціально для лотерії зготовлених. Великий образ біблійний олійний приготовляє ся яко головна виграна. На другий олійний образ біблійний, вже готовий, рефлектуємо. Фантів числом 56 прислали нам Вп. П. Т.:

П. Зофія Петрушевич із Єзуполя 12 ручників, п. Гонората Іваповска з Мордича 1 подушку на вітвар; п. Грабовенська з Тисова 1 подушку на вітвар; Хв. Ставронігійський інститут 1 евангеліє оправне (в 2 томах), 1 ірмологіон, 1 ізборник, 1 літургіком, 1 гласопісонець, 8 богогласників оправних, 1 акафисник, 1 октоїх, 1 осьмогласник, 1 псалтир, 1 молитвослов єрейський; п. М. Зарикта з Чижикова 12 ручників до чашки; п. Біліньска з Чижикова 2 плитони; о. І. Кипріяв з Немирова 20 примірників Служб Божих на ноги; п. Гольцєрова з Лопатиша 1 подушку на вітвар; СС. Служєбниця з Печиньжина 1 плитонтов і 2 ручники; п. Настя Яцковська з Хмільна 1 настільник; о. І. Смеречинський з Ворони 6 книжок змісту богословского; о. Т. Дуткевич з Цішок 5 книжок «Подорож до Єрусалима».

Крім того обіцяли нам на фанти: п. Стахевич з Станиславова срібну чашу вартости 200 корон; Хв. товариство «Ризниця» в Самборі, фелон в ціні 200 корон.

Так ми розпоряджаємо до тепер фантами, якби вже готовими, в числі 2560, а що й наша лотерія має 25 великих, а 3000 меньших виграних, разом 3025 виграних, то не достне нам тому ще 460 фантів. І тих 460 фантів потребуємо мати доконче даровані.

Відзиваємось тому з найуклінінішою просьбою до Вп. наших Родимців всіх станів о обдаруванє нас фачтами. В тій просьбі рефлектуємо головно на наших Вп. п. п. артистів, індустріїців, майстрів-руководьників і купців, занимаючих ся церковними предметами.

Кождий твір чи виріб, що служить церковній цілі буде нам пожаданий, послужить він високій лотерійній цілі, но заразом, що буде ужитий яко предмет виставовий, підтримає інтерес жертводавця.

Но не в меншій мірі рефлектуємо в нашій просьбі на наші Пані і то з дуже важних мотивів. Они (відносно се до наших сьвященних Пань) своїми фантами мають доставити

доказ, що они сьпівають скрізь з помічною рукою, де ходить о славу Божу, о інтерес церкви. Тих доказів треба без упину, річию тямущого проводу буде з'ужити ті докази там, де потреба. Отже просимо П. Т. заряди наших жєньских монастирів, заряди домів СС. служєбниць, наші жіночі товариства, дівочі інститути, поодинокі личности між нашими Панями і Паньочками і навіть наші незасібні вдовиці — о фанти ручної роботи. Поле церковних ручних робіт таке широкє, можна їх приноровити до кожного стану засібности і найнижшої чьто до цілковитої незасібности. Кожда жертва буде дорога а вдовича лєпта певно найцінніша.

Вкінці просимо Впр. отців духовних і всіх Вп. Родимців завяти си як найуєсерднійше, з цілою енергією розпродажею льосів. Належить піднести, що переписка дієцезия виказала ся досі зглядно найбільшими результатами. Але зглядність і диференція мусять уступити перед однакими визначними результатами. Квоти приєбрані просимо надсилати, як вже було обвіщено до Народної Торговлі у Львові з означенєм: за розпродані льоси дяківської лотерії.

Від комітету дяківської фантової лотерії.

Посол о. Д. Тяпачкович, голова.

З ПОЛІТИЧНОГО ПОЛЯ.

Як відомо, до бюджетової провізорії, предложеної палаті, було долучене предложеноє інвестиційну позичку, в цілі покриття найбільших видатків на інвестиції. В виду сего, що парламент не ухвалив інвестиційного предложеня, правительство, як зачувати, ухвалило зятягнути довг, т. зв. *schwebende Schuld* в квоті 50 мільонів корон. Правительство має також намір найти дорогу на зятягненє позички на покритє других важних інвестицій, особливо на будову вагонових парків державних залізниць, розширенє триєстєньської пристани та будову нового шпиталя у Відні.

З нагоди смерти гр. Муравєва нотують дєвєники з повсюди складані кондолєнції на руки російского правительства і родини помершого. Російська праса присьвячує горячі згадки помершому, висловлюючись, що він був вірним товмачем намірів царя, що стремлять до добра Росії та всєсвітнього мира. Відєньска «*Polit. Correspondenz*» доносить з Петербурга, що цар видав особний указ, яким поручив провід уряд заграничних справ гр. Лямєдорфови, дотеперішному товаришови Муравєва. Францускі дєвєники висказують надію, що через смерть Муравєва відносини між Францією а Росією не підпадуть жадній зміні.

Іспанія має вже не парламентарну, але податкову обструкцію. Утворений там купцями та промисловцями «народний союз» рішив примусити правительство і парламент до ріжних, дійсно необхідних реформ. Ухвалєно не платити податків і замкнути склепи. Правительство придержувало ся консеквенції права. Дня 1. с. м. мало розпочинати ся примусове стяганє податків. Однак правительство продовжило рєчєнєць до 20. с. м., розпочало відтак екезекуції з цілою строгостію. У відповідь на се «народний союз» приняв слідуєчі ухвали: 1) Далше не платити податків, бо лєше сим способом можна перевести справедливі жаданя краю. 2) Коли власти замкнуть хоть одиєн склеп, то всі купці позамикають свої склепи. 3) Уряджувати збори і демонстрації. 4) Торжєственно запротєстувати против способу зятягненя послідної державної позички і висказати недовіре міністерству. Виді «народного союзу» застерігає собі потяганє винних до відвчальности. Наслідок прокламації сих ухвал був такий, що передвчєра завішено конституюцію в мадритській провінції. Міністерство, яке вийшло з лона консервативної партії, ігнорує стремленє «народного союзу» і має намір виступити против него з всьєю строгостію.

Китайська війна зачала ся відразу дуже остро. Китайці бють ся на жите і смерть з безприкладною хоробростію і лише недостаток військової дисципліни та недостаток стрільного, доброго оружя робить можливим, що європейські відділи держать ся против вдесятеро більших товп Боксерів. Після оповідань очевидців, які наспіли до Лондону, борба коло фортів Таку була завзятійшою, чим можна було наді-

яти ся. З причини численних мілизн в пристани, на віддалене стрілу могли зблизити ся лише канонірки і они потерпіли найбільше. Англійська канонірка «Альгеріне», німецька «Ільтіс», дві російські «Гільок» і «Коресць» знищені дужо, особливо в горішних частих. З скороходів лише два брали участь в битві, австрійська «Зента» і англійський «Центуріо». Італійці не мали жадних страт підчас борби під Таку. Оден китайський, торговельний корабель пішов на дно ріки, перебитий на скрізь сталевую кулею. Так само завзято борються ся під Тіентсіном. Першого напору европейської ескадри Китайці не могли здержати, але тепер окружили місто і вже від трех днів бомбардують его з пушок великого калібру. Ситуация стає тим грізнійшою, що регулярне військо прилучило ся до повстання і стануло до борби з Европейцями. В самім Тіентсіні, як доносить шеф ескадри скороходів під Таку, находять ся малі припаси амуніції. З Таку вирушив відділ около 500 Авличан і 1500 Россяян на відсіч до Тіентсіну. Китайці тягом стріляють на місто. Майже всі осади чужинців знищені, американський консулят спалений, а Россяне на двірці в Тіентсіні находять ся в дуже небезпечнім положеню. Про адмірала Сеймура, який з 2000 жовніра поспішив против Пергіневи, не мають в Таку жадної вістки від тижня. Непотвержені вісти доносять, що Сеймур змушений повернути до Тіентсіну, иньші знов твердять, що він успів заняти Пекін і охоронити тамошних Европейців. Китайська праса з Шангаю доносить, що в лоні партії Манджурів вибухнули поважні непорозуміння. В цісарській палаті панує замішанє з причини борби між уміркованою партиєю, яка бажає примиреня з Европейцями, а ворожою під проводом князів Туана і Кунгеї. Здає ся, побідила ся послідня партія, бо Лі гунг-Чанга, віцекороля Тсо, званого реформатора і прихильника Европейців, повідомлено, що не потребує трудити ся на двір цісаревей. Лі-Гунг-Чанг був завізваний в цілі посередничевя між цісаревей а заступниками чужих держав в Китаю.

НОВИНИ.

— **Календар.** В неділю гр.-кат. Вартоломея; рим.-кат. Івана Крестителя. В понеділок: гр.-кат. Онурія; рим.-кат. Просперя. Ві второк: гр.-кат. Акиливи; рим.-кат. Івана.

— **Пос. Вахнянин** виїхав нині на кілька днів по Відня.

— **С. К. Seminaryum nauczycielskie żeńskie.** На новім, величавім будинку ц. к. утравістичної семінарії учительської женьської у Львові, що містить ся при улиці Сакраменток, уміщено напись лише в польській мові. Чи знов «заропіано» на руску напись?

— **Проф. Nyström,** шведський історик, прибув вчера пополудни до Львова, і перебуде тут около десять днів. На двірці правитав проф. Ністрима особний комітет, до якого належали також делегати руских товариств. Цілю приїзду шведского ученого до Львова є, пізнати тутешні відносини, щоби опісля своїми спостереженнями покористувати ся при писаню історії відродження трех славянських народів: Русинів, Поляків і Чехів.

— **З Угорської Руси.** Едвард Еґан, що з порученя міністерства звідував рускі сторони на Угорщині, жертвував з власних фондів 1000 корон, з яких відсотки мають йти на підмогу для бідних Русинів. Фундація остає під зарядом позичкового товариства нижно-верещанського під іменем «Фундації ім. Едварда Еґана».

— **Новий єпископ Липованів.** В неділю дня 17. с. м. відбуло ся в монастири в Білій Керниці на Буковині висвяченє декана, Марціяна Макара Лобофа на єпископа Липованів. Висвяченя довершив митрополит Липованів Атанасій Макурофа в присутности букованського президента бар. Бургініона та богатох представителів всіх властей на Буковині.

— **Іспит зрілости** в І. коломийській гімназії здали: Бендасюк Семен, Благий Щепанський Іван, Дудрик Антін, Гебер Абрагам (з відзн.), Губачек Северин, Яворекій Леслав, Кімельман Йосиф, Кон Давид, Колінек Станислав, Кордасевич Микола (з відзн.), Мігоцький Франц, Паскакас Мечислав, Розенкранц Мойсей, Шіллер Ізак, Соколовский Володимир, Сахер Шмарія, Шефер Леопольд (з відзн.). Трем позволено поправити іспит з одного предмету по фериях, а одного репробовано на рік.

— **Супружеска драма.** Перед тернопільским судом присяглих скінчила ся перед трома днями розправа проти Ляйбіша Тайхгольца, купця зі Скалату, обжалованого за се, що коли его жена

чесала ся і чистила волосє нафтою, він кинув на ню запалений сірник, в наслідок чого нафта запалила ся і тяжко єї попарила. Розправою проводив радник Минович, вотантами були радник Вальтенберґер і судья Ферейн, обжалував заступник прокуратора Березинський. Обжалованого боронив адв. др. Ляндесберг. — Тайхгольц гнівний був на жену за те, що єї батько не віддав ему 200 корон, як обіцяного приданого. Головний свідок, попарена жена, відказала зізнаня на свого мужа, а що иньших безпосередних свідків не було, тому Ляйбіша увільнено.

— **Любовна трагедия** збула ся сими днями у Відни. Акторка театру Раймунда, Емілія Краль залюбила ся в д-рі Стеслі, який єї лічив на ревматизм. З пацієнтки стала его любовницею, зведена обітницею замужя. Тимчасом по двох місяцях лікар зірвав з нею. Наступили сцени, переписка, заклинаня, однак Стесель зірвав рішучо перед кількома днями. За годину після послідної розмови з ним, Краль кинула ся з другою поверха на брук. Потовчену завезено до шпиталю. Треба було ампутовати ногу, але дівчина не згодила ся на се. Тож улягла ранам і померла. Хора просила, щоби любчик лічив єї, але він навіть не показав ся до шпиталю. Она цілий час говорила про него з найбільшою любовю. Послідний лист, який написала перед самим сповненем самоубійства гласить: «Найдорозший Геро! — жий, як можеш найчасливійше, коли тебе уневишняє твоє сумління. Я не можу жити без тебе! Так ти помотав страшно мое житє. В неславї жити я не хочу! Нехай Бог дасть менї сили, аби мій намір сповнив ся!!! Я не бажаю тобі і тепер нічого злого і молю ся за тебе. Я приняла тебе глубоко в серце і не можу позабути. Прошу, спали всі листи, аби они не стали посміховиском для чужих». Др. Геро Стесель не мав серця навіть на стілько, що жертві своєї легкодушности, лежачій на смертній постели, міг ще до шпиталю написати ось який лист: «Вельми поважана пані! Доходить мене, іменно від ваших товаришів і товаришок стілько поголосок, які ваша господня та ваша сторожева мають голосити, що прошу вас, відповісти мені на слідуючі питання: Чи ви їздили зі мною цілими днями, або взагалі коли небудь дорожкою, або ходили? Чи я робив вам які небудь приреченя? Чи може находите ся в благоденстві стані? Прошу вас, що через свій, як самі пишете, божевільний почин, нанесли мені стілько нещастя, відповісти на ці питання, щоби я міг се задержати на евентуальне мое оправданє. Думаю, що ви довжні дати мені се доситьучинене, та що передовсім є вашим обовязком висвободити мене з поганого положеня, у яке ви мене поставили. Я не просив би вас за се, коли-б від сего не зависло так багато, а що знаю, як вам тяжко приходить тепер писати, просив би я лише о коротке, правдиве потверженє сих питань. Тіпуть мене, чуючи, що вам стає лєкше і дуже жалую над сим випадком — з поважанем — др. Стесель». Отсе зразок низького еґоїзму, який навіть перед лицем смерти другого думає лише про свою карьеру.

— **Жидівський фанатизм.** В Камінці під Ропицями, в домі Лейби Корнрайха, проінатора і поміщика в Гумнісках, зібрали ся жиди з околиці в суботу, дня 9. с. м. на молитву. Жертвою сих жидів фанатиків мало що не упала 18-літня Бліма, дочка властителя дому за се, щовід довгого вже часу мала намір вихрестити ся. Жиди позамикали двері і вікна, привязали Бліму за руки і ноги до ліжка і радили, хто і в який спосіб має єї убити. Одні казали, що сего має підняти ся єї батько, бо то его дитина, иньші знов, щоби дівчину вивести до недалекого ліса і там єї заколоти. Однак до остаточного рішення не прийшло, тому взяли ся жиди до мученя своєї жертви. Нещасній виривано волосє, бито її камі, зелізом, кулаками, так, що кілька разів она омлівала. Вкінци замкнуто єї до комірчи, бо коло хати зібрали ся селяне, щоби ратувати Бліму від нехобної смерти. Другого дня удало ся одному з селян викрасти Бліму з комірчи і відпроводити до сусідного села, Седлиск-Богуша, де єї поміщено в домі Сестер, Службениць. Ту стерегли єї селяни, бо жиди намагали ся відібрати Бліму силоміць. Там оповідала жидівочка, що коли ходила до школи з християнськими дітьми, парох сказав, що хто не хрещений, сей не доступить спасеня. Від тоді она не мала супокою, котрий зріс ще більше, коли старша єї сестра в Америці охрестила ся.

— **Також любощі.** Кіргізи належать до зовсім непросвічених народів Россії і меньше або більше задержали свої старі звичаї та обичаї, між якими є звичай купувати жінки. Російські урядники запрошують часом найвизнатнійших Кіргізів до себе в гостину, щоби розповсюдити між ними ліпший спосіб житя. Ірзін, давний хан Кіргізів був раз запрошений на обід до губернатора в Оренбурзі. Напроти него сиділа при столі дуже гарна жена російского полковника. Ірзін довго дивив ся прямо єї в очи. Пані полковникова зробила на нїм незвичайне враженє і дуже ему припала до вподоби. Вкінци не міг Кіргіз не висказати своїх чувств і заявив полковни-

кови свою оферту: «Тисячу овець дав-бим за сю женщину!» Се дало почин до жартів на сю тему, а губернатор показуючи ханови свою жену, запитав: «А кілько даш за сю?» — «О пане — відповів Ірзін, не надумуючи ся довго, — не питай про се. Тільки овець нема на цілїм світі!»

— **Дрібні вісти.** Ціни збіжжя піднесли ся в наслідок вістий про неурожай в півн. Америці. — Богаті закопи золота відкрито в алювіяльній верстві в німецькій части острова Нової Гвінеї. — В новій авлі будапештеньского університету відбула ся позавчера промоція п-ни Марії Шмід, дочки директора центральної краєвої каси щадничої в Будапешті, на доктора філософії. — В Орте, малім містечку, коло Вітербо в римській провінції, кинув ся до Тибру др. Микола Кирило Ладжинський зі Львова і утопив ся. Причина самоубійства незвісна. — Головний з'їзд «кулок рільничих» відбуде ся в Ланцуті в днях 3. і 4. п. ст. липня с. р. В програму з'їзду входять: богослуженя після обох обрядів, наради, прогулька до фабрики сукна в Ракшаві, звідженє: шкільки садівничої «кулок рільничих» в пов. ланцутским і вистави повітової. — Суд присяглих в Бжеґу засудив робітника Осаду з Вроцлава на кару смерти і на 15 літ вязниці. Інтересно знати, де засуджений відсидить тих 15 літ вязниці. — 12-літний злодій Мойше Штадлер украв вчера у Львові одному селянинови двоє курят та почав з ними утікати. Поліціянт дїгнав Штадлера, курята ему відобрав, а его всадив до «курника» на поліції. — До Відня приїхала недавно Берта Бославска з Россії і вчера рано сповнила самоубійство: Обіляла себе спиртусом, а онієля підпала. Бославска мала вийти заміж в Росії, але в день вінчаня виїхала несподівано до Відня. Причиною самоубійства була мабуть нервова педуга, яку зраджувала Бославска від недавного часу.

Посмертна оповідка.

О. Максим Артимович, парох в Руді, стрийского деканата, упокоїв ся в 48. році житя, а в 21. році свьященства. В. с. п.!

Телеграми.

Відень, 23. червня. Цісар вислав кондоленційну телеграму з причини смерти ґр. Муравєва. ґр. Голуховський висказав спічутє іменем австрійского правительства через амбасаду в Петербурзі.

Відень, 23. червня. Корабель «Цісарєва і королева Марія Тереса» одержав розказ до як найскоршого відїзду до Китаю.

Льондон, 23. червня. Яюньське правительство приготує траспортних 15 кораблів до Китаю.

Йокогама, 23. червня. 22 кораблів стоїть в Сасею. Правдоподібно, ще більше воєнних кораблів відплине до Китаю.

Берлин, 23. червня. Бюро Вольфа доносить з Шангаю: Наспіла тут звістка з Тіентсіну, що правительственні війська китайські бомбардують місто. Ситуация стає там вельми критичною.

Брукселя, 23. червня. Petit Bleu доносить, що одна з більших тамошних фірм одержала телеграму з Пекіну, що міжнародний відділ в асистенції осібної російської колумни, вмашерував до Пекіну. Посольства нетикані, а бельгійским підданам не грозить жадне небезпеченство.

Льондон, 23. червня. З Шангаю доносять, що поголоску, після якої в Тіентсін мало згинути 1500 Европейців.

Вешингтон, 23. червня. Тутешний китайський посол зложив візиту секретарови держави, Гаєви, і заявив єму, що від віцекороля трех найбільших провінцій над Янгтсекиангом одержав депешу з донесенем, що віцекороль є в можности забезпечити цілковито місіонарів на цілій своїй території, а в порозуміню з віцекоролем Гуману може заґварантувати супокій у всіх полудневих провінціях Китаю.

Льондон, 23. червня. Булер доносить з Катботш, що его піхота після перебутя 22 миль, прибула там, а кінниця заняла без опору Стандертон. Неприятель цофнув ся попередного дня, висадивши у воздух залізничий міст та вирядивши ще богато иньших шкід.

Амстердам, 23. червня. Полуднево-африканське, залізничне Товариство одержало урядове донесенє, що 1.400 его урядників видалено разом з родинами. Сих, що не хотять співділати при транспорті англійских війск, вишлють до Европи.

Малій фейлетон.

2

І. ГУЦКОВ.

УРИЄЛЬ АКОСТА.

трагедія в 5. актах.

Переклав з німецького Лев Лопатинський.

(Далі).

СІЛЬВА.

Так, так!... Коли республіка Голяндска
Нас навидить, не переслідує,
Як Португальці та Іспанці чинять,
Як нас над Реном, над Дунаєм гонять,
Тому причина, що по перше: нарід,
Як той, що ревню біблію читає,
Пе струю віри з жерела самого,
І нас шанує, що в поганьства тьмі
Обявлене єдиного Єгови,
Як вічний світич стерегли. Шанує
В нас сторожів обітниць сьвятої;
Слів Давидових, — бо з того пня
Спаситель їх зродив ся, — також жид.
По друге: промовля за нами кров,
Що на піску сумного побережя
Хороші цвѣти вольности зродила.
Бо молодий народ, що сам сам зазнав,
Як тяжко гнутись під ярмом неволі,
Не стане других звірко сам давити.
Голяндець скув мечі з тяжких кайданів —
Чиж міг би меч, покритий славою
Перекувати тепер на гідкі пута
Для нас, що й так недолею прибиті?

Такі причини. — Правда, на чужині,
Шасливим звали всі тебе, що можеш
Вернути ся до того Амстердаму?

ІОХАЙ.

І я так думав. З чарами надії
Кидав я сині гори, щоб вернути
На низину. А час мені здавав ся
Лівниший ще, чим корабель тяжкий.

СІЛЬВА.

Бо нетерпячка брала, як прийме
Тебе Юдита і приятеля
З дівочим стидом привита як мужа?
Вертаєш з вільлі Вандерстрата — що?

ІОХАЙ.

Позвольте відпочати. (сідас).

СІЛЬВА.

Чудне се!

Ти змучений? Маркітний? Говори.

ІОХАЙ.

Три дні гостив мене Манассе в вільлі
Своїй, виставно, як звичайно.

СІЛЬВА.

А щож твоя Юдита, від коліски
Заручена з тобою — щож она?
Вже нянька їй в піснях тебе хвалила,
В забавах ти був вірним єї другом.
Краса єї сияє, як цвѣт рожі —
Хвалю, хоч се дочка сестри моєї. —

ІОХАЙ.

У пісні няньки!... О, Де Сільва.
Брехню завдала вам сестрінка ваша.

СІЛЬВА.

Як?

ІОХАЙ.

Розповім коротко, що я бачив.
Манассе Вандерстрат привняв мене
Сердечно, сином кликав, сталу вірність
Дочки хвалив. Опісля уносив ся
Над чужама палати, огородів,
Де штучні води плескають свавільно,
Де статуї з мрамору самотину
Упрямляють. Знов над образами
Преславних малярів, він розводив ся
Про світло й перспективу: се робота
На лад старинний штукарів Італії.
Ви-ж знаєте, як гойною рукою!
Він прикрашати звик свою палату.

СІЛЬВА.

Не все же золото, що лиш блистить!

ІОХАЙ.

Що кажете?

СІЛЬВА.

От так!... Рахую тільки,
Як довго того золота там стане;
Я ворогом такої щедроти.

(Далі буде).

ПЛАШІВСКА

парова фабрика дахівок і цегол

Стоваришене зареєстр. з ограниченою порукою,

Бюро в Кракові, ул. св. Гертруди ч. 8
поручає:

дахівки подвійні вальцьовані — системи вінербергської
— барви червоної або чорної;
рурки дренаві різної величини.

**Доставу дахівок обіймає для виго-
ди П. Т. разом з критем.**

Цінники і прібки висилає даром.

Упрашає о численні замовленя

19—20

Заряд.

Товариство взаїмного кредиту

„ДНѢСТЕРЪ“

стоваришене з обмеженою порукою, Львів, ринок ч. 10
— (дім „Просьвіти“). —

уділяє позички за оплатою 5½% і 1% додатку на кошта
адміністраційні, властителям ґрунтів і господарств до 500
корон за порукою двох відповідних ручителів або за інтабу-
ляцією, над 500 корон тільки за інтабуляцією на першій
місци, до сплати в ратах на 3 до 10 літ. Сьвященики, не
посідаючі реальностей, мусять крім поруки двох ручи-
телів предложити еще полісу житеву; обезпечитись можна
через „Днѣстеръ“ в Товаристві взаїмних обезпечень в Кра-
кові після всяких можливих комбінацій.

Згадане Товариство приймає вкладки до опроцентованя від
членів і третих осіб по 4%.

— Уділ членський вносить 50 кор., вписове 2 кор. —

Членом бути і позичку дістати може тільки член
обезпечений в „Днѣстрѣ“.

Інформації уділяє Дирекция листовно або агенти Товариства
взаїмних обезпечень „Днѣстеръ“.

— РІК ЗАСНОВАНЯ 1892. —

Товариство взаїмних обезпечень

„ДНѢСТЕРЪ“

перше і одинокє руске Товариство асекураційне,
припоручене Всч. Духовенству і всім вірним
Впреосв. Митрол. і Преосв. Еп. **Ординариатам** всіх
трех епархій, обезпечає будинки, уряджене домаш-
шне, скот, господарскі знаряди, збіже в зерні і со-
ломі, сіно в стогах і будинках против шкід огневих.

Стан фондів гваранційних з днем 31-го груд-
ня 1899 вносятся:

Фонд резервовий	245.814 кор. 52 сот.	486.145 кор. 92 сот.
Резерва премій	148.480 „ — „	
„ спеціальна	1.684 „ 80 „	
Фонд основний	72.000 „ — „	
„ емеритальний	18.166 „ 60 „	

Тарифи „Днѣстра“ дуже умірковані, услія
обезпечень користні, а шкоди ліквідують ся без-
проволочно. До кінця 1899 року вносили випла-
чені шкоди 1,669.565 кор. 38 сот. Поліси „Днѣстра“
приймає Банк краєвий і Каса ощадности у Львові,
Коломїі, Самборі, Долині, Сьятині, Городенці, Те-
ребовлі і Заліщиках при позичках гіпотечних.

На жите можна обезпечитись через „Днѣ-
стеръ“ в Товаристві взаїмних обезпечень
в Кракові, котре дає найкористнійші услія,
представляє своїми фондами найбільшу гва-
ранцію і видає поліси і квїти в рускїм язичі.
Зголошеня о уділенє агенцій в окрестностях, де не-
ма близько агентів „Днѣстра“, приймає ся.
„Днѣстеръ“ виплатив агентам по конець 1899 р.
провізії 216.714 корон.

Львів, ринок ч. 10. (дім „Просьвіти“).

КОНЦЕСІОНОВАНА ЧЕРЕЗ Ц. К. НАМІСНИЦТВО

Агенция газет і оголошень

Антонія І. Голендера

у ЛЬВОВІ, при улиці СІКСТУСКІЙ ч. 2.

приймає пренумерату місячну і кварталну на всі часописи, які виходять
в краю і за границею в язичі рускїм, польскїм, німецькїм, французскїм і т. д.
по оригінальних цнах.

ПРОДАЖ ПООДИНОКИХ ЧИСЕЛ.

Приймає оголошеня (інсерати) до всіх часописей обчислюючи їх
як найдешевше.

Бюро отворене від 7. години рано до 9. вечером.